

**ПІВДЕННИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ І МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І
НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»**

Збірник наукових праць

«ПЕРСПЕКТИВА»

Випуск 32

Херсон – 2019

УДК 631.879:635.264

ВПЛИВ БІОПРЕПАРАТІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЦИБУЛІ-БАТУН

Алієва Ф.А. – студентка 3 курсу АФ

Сидякіна О.В. – кандидат с.-г. наук, доцент

Постановка проблеми. Цибуля-батун характеризується скоростиглістю, формує урожай з ранньої весни до пізньої осені. Проте, за відсутності засобів захисту спостерігається ураження цієї культури такими хворобами, як іржа, пероноспороз, фузаріоз. За вегетативного способу розмноження ризик поширення хвороб на насадженнях цибулі-батун зростає.

Стан вивчення проблеми. Цибуля-батун широко відома і поширена серед вирощуваних багаторічних луків. За зовнішнім виглядом вона мало чим відрізняється від звичайної, всім добре відомої, цибулі ріпчастої. Справжньої цибулини, як цибуля ріпчаста, батун не утворює, в ґрунті формується потовщення, яке має наукову назву помилкової цибулини. Тому вирощують цей вид виключно для отримання зелені. На одному місці як багаторічна рослина батун може рости 7-10 років, але найбільша продуктивність відзначається лише в перші 3-4 роки.

Цей вид цибулі характеризується скоростиглістю, формує урожай соковитих несправжніх стебел і зеленого листя, які збирають з ранньої весни до пізньої осені. Вітамінну зелень споживають у свіжому вигляді та як приправу. Рослина морозо- і зимостійка, має короткий період спокою, залежно від строків сівби і садіння вирощується як однорічна і багаторічна культура.

Сучасний підхід до захисту овочевих зеленних культур від шкідливих організмів потребує нової стратегії, інтегровані системи мають бути конкретними і специфічними, постійно оптимізуватися на підставі прогресивних розробок з мінімальною шкодою для довкілля. Найбільш шкочинними хворобами цибулі на перо є іржа, пероноспороз, фузаріоз, біла склероційна гниль, мозаїка і жовта смугастість або карликовість, жовтяниця, сажка, особливо за вегетативного розмноження культури.

З огляду на необхідність одержання якісного врожаю пера цибулі-батун та вирощування її без використання пестицидів ПП БТУ-Центр (Україна) пропонує використовувати біопрепарати, які володіють фунгіцидною та біоактиваторною дією. Рекомендовані комбінації для обприскування посівів наступні:

- Липосам (0,5 л/га) + Біокомплекс БТУ (1,5 л/га);
- Липосам (0,5 л/га) + Фітоцид (1,0 л/га);
- Липосам (0,5 л/га) + Біокомплекс БТУ (1,5 л/га) + Фітоцид (1,0 л/га).

Липосам являє собою прилипач, який рекомендується застосовувати під час обприскування посівів засобами захисту рослин і проведення позакоренових підживлень. Він являє собою композицію біополімерів природного походження, покращує змочування воскової, гладенької поверхні листків, засвоєння елементів за позакоренового внесення, підвищує ефективність дії пестицидів і біопрепаратів.

Біокомплекс БТУ – рідке мікробіологічне добриво на основі бактерій роду *Bacillus subtilis*, *Azotobacter*, *Paenibacillus polymyxa*, *Enterococcus*, *Lactobacillus* тобто азотфіксуючих, фунгіцидних бактерій широкого спектра дії, фосфор- і каліймобілізуєчих ґрунтових бактерій, також містить активні метаболіти, фітогормони, вітаміни, фунгіциди, амінокислоти, макро- і мікроелементи. Сприяє створенню більш збалансованого фону живлення рослин і захищає їх від широкого спектру збудників хвороб без ефекту звикання.

Фітоцид – біофунгіцид широкого спектра дії. Містить живі клітини і спори ендоефільних бактерій *Bacillus subtilis*, їх активні метаболіти, покращує імунну систему рослин і захищає від широкого спектра збудників хвороб.

Результати експериментальних досліджень, проведених в Уманському національному інституті садівництва впродовж 2012- 2013 рр., показали, що обприскування посівів цибулі-батун розчинами біопрепаратів у комбінації Липосам + Фітоцид + Біокомплекс БТУ забезпечує протягом вегетації і на період збирання урожаю суттєво нижчий рівень ураження рослин хворобами, зокрема, іржею, сприяє кращому гніздуванню материнських рослин, формуванню більшої кількості листків, і як результат – вищої товарної масі, якості і продуктивності цибулі на перо.

Висновок. Отримання екологічно чистої і безпечної для здоров'я людини продукції на сьогоднішній день можливе лише за використання біологічних засобів захисту рослин. Сучасні біопрепарати сприяють як формуванню високого рівня врожайності, так і покращенню якості вирощеної продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ :

1. Лебедева А. Т. Многолетние луки. М.: ООО «Издательство Астрель», 2005. 127 с.
2. Біологічні засоби захисту. ТОВ НВЦ «Черкасибіозахист», 2013. 12 с.
3. Севик П. Овощи под пленкой и агроволокном: практическое пособие. Киев: ООО «АграрМедиен Украина», 2011. 202 с.
4. Слободяник Г. Я., Войцехівський В. І. Застосування біопрепаратів як фактора підвищення продуктивності цибулі-батун // Агробіологія. 2013. Вип. 11. С. 149-152.